

Vijf typen lokale sportplatformen

Een scherper beeld van kenmerken, rollen, taken en risico's

*Lokale sportplatformen zijn er in verschillende vormen. Zo geeft Platform Sport en Bewegen in Leusden op een andere manier invulling aan haar rol dan Adviesraad Sport en Bewegen Stein. En Sportraad Amsterdam is anders ingericht dan Sportraad Apeldoorn of de Arnhemse Sport Federatie. Toch herkennen we in de basis vijf typen sportplatformen, namelijk de **facilitator**, de **belangenbehartiger**, de **adviseur**, de **uitvoerder** en de **regisseur**.*

Hieronder lichten we deze vijf typen toe. In de praktijk zullen de meeste sportplatformen (of sportraden, kerngroepen en andere bundelingen) zich herkennen in meerdere omschrijvingen. Het doel is niet om sportplatformen in hokjes te plaatsen, maar om te laten zien op welke manieren een sportplatform zich kan inzetten voor de lokale sport. En wat voor- en nadelen kunnen zijn deze invulling.

Op deze manier krijg je als sportplatform een scherper beeld van je kenmerken, rollen, taken en risico's. En het biedt een basis om het gesprek aan te gaan met andere gelijkgestemde of juist afwijkende sportplatformen. Ga bijvoorbeeld in gesprek met vergelijkbaar georganiseerde sportplatformen om ervaringen uit te wisselen. Of kom in contact met anders georganiseerde sportplatformen om vernieuwende inzichten op te doen. Het doel is niet goed of fout, het gaat over helderheid creëren.

De facilitator

In deze organisatievorm faciliteert het sportplatform vooral ontmoetingen. Het primaire doel is mensen met elkaar in contact brengen, samenwerkingen tot stand brengen, kennisdelen en draagvlak creëren. Dit kan bijvoorbeeld door sportcafés of kennisbijeenkomsten te organiseren, waarbij bepaalde thema's worden ingebracht. Een dergelijke organisatievorm is veelal ontstaan vanuit de gemeente om sportclubs bijeen te brengen. Clubs kunnen thema's ter tafel brengen. Maar ook kan dit type sportplatform namens de gemeente vraagstukken bij sportaanbieders inbrengen om onderling te bespreken. Veelal staat de jaarplanning voor bijeenkomsten vast en is er een hoge betrokkenheid van clubs. Het is daarom vaak een goede plek om draagvlak te creëren en ontmoetingen te organiseren.

“Om de zichtbaarheid van sport en bewegen in Leusden te vergroten, hebben we een online platform ontwikkeld. En om onderlinge samenwerking en kennisdeling te stimuleren hebben we een sportnetwerk opgericht en organiseren we regelmatig sportcafés en bijeenkomsten. Alles met ons doel: elkaar leren kennen, samen sparren

en nadenken over gezamenlijke oplossingen.” - Marjan Schaapman, Platform Sport en Bewegen Leusden

Rollen en taken:

- Faciliteert ontmoetingen, stimuleert samenwerking en kennisdeling tussen sportaanbieders
- Organiseren van bijeenkomsten
- Klankbord en signaalfunctie voor de gemeente

Kenmerken:

- Kiest geen partij en is geen (gekozen) vertegenwoordiger
- Vaak hoge betrokkenheid onder sportaanbieders
- Vaste jaarplanning van bijeenkomsten zorgt voor borging en betrokkenheid van clubs

Risico's:

Bij de bijeenkomsten zoals kenniscafé's draait het vaak vooral om ontmoeten, waardoor er soms een bepaalde vrijblijvendheid is en minder focus op een concreet resultaat of eigenaarschap voor vervolgstappen.

De belangenbehartiger

Sportplatformen die primair als belangenbehartiger fungeren, halen de wensen en behoefte van clubs en andere sportaanbieders op en agenderen deze gezamenlijke behoeften bij het gemeentebestuur. Zij zien er ook op toe dat deze behoeften terugkomen in het lokale beleid. Dit type sportplatform heeft een sterke band met de verenigingen en heeft leden. Andersom komt het op voor de belangen van clubs, bijvoorbeeld als de gemeente de huurprijzen voor accommodaties zonder reden opschroeft. Ook ondersteunt de belangenbehartiger door bijvoorbeeld het in dienst nemen van een clubondersteuner om te helpen bij het aanvragen van subsidies.

“Wij zetten ons in om zo optimaal mogelijke omstandigheden te creëren bij Apeldoornse sportclubs, zodat zij in de gelegenheid zijn om hun doelen te realiseren.” - Sportraad Apeldoorn

Rollen en taken:

- Adviseren over beleid of beïnvloeden deze
- Ondersteunen van sportaanbieders

Kenmerken:

- Sterke relatie met achterban
- Goed in staat om behoeften op te halen

Risico's:

Door het grote aantal verschillende clubs en verschillende belangen, kan het lastig zijn om altijd ieders belang zo eerlijk mogelijk te behartigen. Dit maakt het soms ingewikkeld om in je rol te blijven.

De adviseur

Dit type sportplatform wordt vaak in het leven geroepen op het moment dat nieuw beleid ontwikkelt moet worden. De leden van het platform zijn gevraagd om zitting te nemen op basis van hun expertise. Ze geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente. De band met sportclubs is van minder groot belang. Meestal richt dit type zich op het vertegenwoordigen van de belangen van inwoners van de gemeente en de sport in algemeenheid.

“Wij zijn een onafhankelijk adviesorgaan dat door de gemeenteraad in 1952 in het leven is geroepen om gevraagd en ongevraagd te adviseren over de hoofdlijnen van het sportbeleid in Amsterdam.” - Sportraad Amsterdam

Rollen en taken:

- Beleid ontwikkelen
- Evalueren vorig beleid
- Adviseren, informeren en evalueren van de gemeente

Kenmerken:

- Onafhankelijk
- Leden met veel expertise en een groot lokaal netwerk

Risico's:

Staat verder af van de lokale sportclubs en kent daarom vaak hun behoeften niet goed. Daartoe mogelijk moeite met het organiseren en lokaliseren van de achterban. Dit adviserende type gaat onafhankelijk te werk.

De uitvoerder

Deze sportplatformen hebben vaak een concrete opdracht vanuit de gemeente. Hun primaire taak is het uitvoeren van het sportbeleid en ze hebben daarbij minder invloed op de inhoud. Deze platformen hebben een goede relatie met

sportaanbieders, waardoor ze een verbindende rol innemen. Vaak gaat het om organisaties die vrijwilligers en betaalde krachten in dienst hebben. De primaire werkzaamheden bestaan bijvoorbeeld uit het verzorgen van clubondersteuning en het stimuleren van sport en beweegaanbod. Denk aan de organisatie van de Koningsspelen en activiteiten in de wijken en aan het begin van het sportseizoen.

Rollen en taken:

- Organiseren van clubondersteuning
- Sportaanbod in de wijk verzorgen
- Verbinder tussen sport en beweegsector in de gemeente

Kenmerken:

- Continuïteit door aanwezigheid betaalde krachten
- De gemeente is opdrachtgever
- Voert gemeentelijk beleid uit

Risico's:

Dit type sportplatform voert het gemaakte sportbeleid uit en hebben minder beslissingsbevoegdheid. Dit kan zorgen voor een reactieve houding richting het beïnvloeden van beleid. In gemeentes met minder focus op sportbeleid of in lastige politieke situaties, kan dit leiden tot vertraging om te veranderen. Wenselijk hierin is dan meer eigen regie.

De regisseur

Dit type geeft voornamelijk sturing aan het lokale sportbeleid. Ze houdt toezicht op de uitvoering van het lokale sportakkoord. Daarnaast heeft zij een uitvoerende en verbindende rol. Vaak is dit sportplatform ontstaan bij de start van Sportakkoord I als kerngroep. De leden zijn vertegenwoordigers van verschillende domeinen, zoals zorg, onderwijs en sport.

“Ons doel is om een positieve bijdrage te leveren aan een sportief en vitaal Woudenberg, met passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor alle inwoners.” - Sport in Woudenberg

Rollen en taken:

- Sturing geven aan lokaal sportbeleid
- Uitvoeren lokaal sportakkoord
- Kwaliteitsbewaking
- Toezicht houden op verdeling gelden lokaal sportakkoord

Kenmerken:

- Acteert domein overstijgend
- Faciliteert samenwerking
- Jaagt nieuwe initiatieven aan

Risico's:

Dit type sportplatform is vaak in eerste instantie opgericht om invulling te geven aan het lokale sportakkoord (fase I). Door het tijdelijke karakter van de opdracht kan dat invloed hebben op de continuïteit van het platform.

